

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 10

Maribor, sreda 14. januarja 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Rusija in Poljska

LOVJETSKI LISTI OČITAJO POLJSKI, DA SE NEPRESTANO OBOROŽUJE, NAMESTO DA BI PODPIRALA AKCIJO ZA RAZOROŽITEV.

MOSKVA, 14. januarja. »Izvestja« ostro napadajo Poljsko radi izjave njenega zunanjega ministra Zaleskega, češ da se Poljska tako dolgo ne bo razorožila, dokler ne bo imela zadostnih jamstev, da bo storila isto tudi Rusija. Ta izjava je nesmiselnost, ker je sovjetska delegacija na seji pripravljalne razorožitvene komisije v Ženevi odkritosrečno izjavila, da je Rusija za resnično razorožitev, dočim je Poljska nasprotovala vsem predlogom Rusije. Poljska dosežaj v razorožitvenem vprašanju ni storila prav

nič, temveč se je ves čas sistematično oboroževala ter sabotirala protivojno pogodbo z Rusijo. Članek zaključuje s pripombo, da je ljubezen Zaleskega do miru samo navadna diplomatska gesta brez vsebine. Ravno radi te posebne miroljubnosti pa bo imela Poljska še velike neprijetnosti. »Izvestja« namigujejo pri tem očitno na nemško-poljski spor, s katerim se bo bavil tudi Svet Društva narodov na svojem bližajočem se zasedanju.

Desetletnica nove Turčije

Letos bo slavila nova, prerajena Turčija prvi decenij svojega obstoja, in to je jubilej, ki ga Evropa nikdar ni pričakovala. Že prejšnje turško cesarstvo je bilo vsaj vse devetnajsto stoletje »bolni mož ob Bosporu«. Diplomati in državni ki Evrope in vsega sveta so postrani gledali na njegovo bolniško posteljo in pričakovali — skorajšnje smrti. Balkanska vojna l. 1912/13 mu je zadala novo nezacepljivo rano, svetovna vojna ob svojem koncu l. 1918. pa zadnji »milostni sunek«. Za njegovo dedščino so potem vladali vsi diplomati v Parizu. Prejšnje neturške pokrajine so bile kot kolonije ali vazalne države razdeljene med vele-sile, zapadne obmorske dele Male Azije je dobila Grčija, ostalo turško ozemlje pa je postalo skupina interesnih sfer. Skratka — Turčija je bila, tako se je vsaj zdelo, za vselej izbrisana z zemlje.

Takrat pa, v tistih dneh smrti turške državnosti, se je zgodil čudež, kakršnega zgodovina, vsaj novejša, gotovo ne pozna. Nenadoma in nepričakovano je vstal iz turškega ljudstva mož, zavijtel svoj meč in ves narod mu je z nepopisnim navdušenjem in verovanjem sledil. Preko noči so bili potegnjeni veliki križi preko vseh sklepov evropskih diplomatov na mirovnih konferencah v Parizu in kakor v pravljici ptič Feniks iz ognja, je vstala in zaživela — nova Turčija. Toda ta nova Turčija je zavrgla vso zgodovino, tradicijo in celo kulturo stare heterogene. Postavila se je na moderno načelo pojmovanja narodnosti v etničnem smislu, zato je vključila v svoje državne meje samo one pokrajine, po katerih bivaajo resnični Turki, Turki po jeziku in krvi.

Po zunanjih dograditvi se je ta nova Turčija lotila še drugega, neprimerno težjega in neverjetnejšega dela: odstranila je sultana, ukinila kalifat, izgnala arabsko liturgijo, kulturo, literaturo in tudi pisavo in uvedla samo turški jezik in latinico. Prepovedala je fes in turban, obleko, zakrivanje ženskih obrazov, vzdrževanje haremov in mnogoženstvo, uvedla moderne evropske zakone, šolsko obveznost, redno administracijo, ustanovila ljudske, srednje, visoke in strokovne šole, redna sodišča, davčne urade, statistiko, kataster itd. itd. Zapustila je degenerirani, neturški Carigrad in prenesla svoje središče v takrat malo, neznan in še orijentalno-vaško Ankaro, iz katere je v desetih letih napravila moderno mesto s 150.000 prebivalci, palačami, asfaltiranimi cestami, tramvajem, avtobusi, kanalizacijo, elektriko, tovarnami, knjižnicami, tiskarnami, gledališči, kinematografi, hoteli, restavracijami, kavarnami, muzeji in vsem onim, s čimer se diči evropska mesta. Zrastle so nove ceste, železnice, ladje, nastal je redni promet, zasigurana je bila lastnina in osebna varnost, tuji pa so za vselej izgubili vse privilegije prejšnje eksteritorialnosti.

Mož, ki je vse to napravil, je predsed-

Umor v Kamniškem jarku

MOŽ USTRELIL ŽENO IZ LJUBOSUMNOSTI.

Včeraj popoldne se je po Mariboru raznesla vest, da je železniški ključavničar, bivši uslužbenec fin. kontrole, Friderik Košar, v Kamniškem jarku ustrelil svojo 22letno ženo Ano.

Košar se je šele lani poleti poročil z Ano Kovačev, sestro Rudolfa Kovača, ki je bil lani 17. aprila pred mariborskim sodiščem radi roparskega umora gostilničarja Kancelerja na poti iz Kamnice proti Sv. Križu obsojen na 14 let težke ječe. Ana je bila, kakor vsi ostali njeni bratje in sestre (8 po številu) nezakonski otrok. Že v zgodnjih letih, ko je bila stara še komaj 13 let, je že hodila po krivih potih. Njena mati sedaj gospodinja pri posestniku Kohlbergerju. Ana je bila zaposlena ob popoldnevih kot tkalka v Huterjevi tovarni v Melju. Zakon ni bil srečen. Ana je bila lahkoživa. Imela sta enega otroka. Z druge strani javljajo, da je tudi Košar imel nezakonske otroke. Vse to je zadnje čase ponovno vodilo do prepirov in oba zakonca sploh nista več živela skupaj. On je stanoval na Pobrežju, na Zrkovski cesti 32, ona pa pri svoji prijateljici, viničarki Felber v Kamniškem jarku. Ona se je hotela od njega baje tudi sodnijsko ločiti. Tako je prišlo do včerajšnje tragedije.

Ko je Ana Košarjeva včeraj opoldne, kakor običajno, šla od doma na delo v Maribor in nesla seboj za večerjo kos mesa in steklenico vina, je v bližini posestva Poldenkove v Kamniškem jarku stopil pred njo nenadoma njen mož. Ljudje so ga že poprej tam videli in so ž njim govorili. Čakal je baje pri svoji ljubici L. Podrobno se ne ve, kaj se je v hipu med zakoncema odigralo. Gotovo pa je, da je prišlo do spora in da je Ko-

šar v razburjenosti zagrabil revolver ter ženo ustrelil. Ljudje so slišali, da se je Ana po treh zaporednih strelah z glasnim krikom zgrudila, zadeta v srce. Košar pa se je vrgel nanjo in jo strastno poljubljal. Ko pa je izdihnila, je pobegnil v gozd. O dogodku so bili takoj obveščeni orožniška postaja v Mariboru, državno tožilstvo in policija. Truplo Ane Košarjeve so prepeljali v mrtvašnico v Kamnici, kjer se je danes popoldne ob pol 15. vršila sodna obdukcija.

Košar je bil sinoči krog 8. aretiran na Pobrežju v bližini svojega stanovanja in oddan v sodne zapore. Košar je star 27 let in je pristojen v Grlovo pri Ljutomeru. Mož ves skrušen prizna svoje dejanje.

Anglijo skrbi italijansko oboroževanje

PARIZ, 14. januarja. Londonski poročevalc »Echo de Paris« javlja, da dela pomorsko oboroževanje Italije Angliji vedno večje skrbi, ker je v direktnem nasprotju z Mussolinijevimi izjavi miroljubnosti in z načeli britanske mornariške politike ter se jo mora smatrati za ofenzivno.

Atentat na podkralja Indije?

KALKUTA, 12. januarja. Med postajama Rangpur in Šampur je skočil neki potniški vlak s tira. Nekaj ur kasneje je vozil po isti progi posebni vlak s podkraljem Indije. Podrobnosti o nesreči še manjkajo. Domneva se, da je šlo za atentat na podkralja Indije.

Toda ne samo Kemal paša, tudi velika vrsta njegovih sodelavcev je naše krvi po svojih prednikih, saj je v današnji Turčiji utonilo preko pol milijona Srbohratov. Tako je tedaj ustvarila novo Turčijo prav za prav slovanska kri, kot pozitivna primes lene orijentalno-turške. Ali pa bo ta kri vodila novo Turčijo tudi do priateljskega in iskrenega sodelovanja z nami in z našo državo? Pregovor pravi, da je poturica hujši od Turka. Nadejamo se, da se to v slučaju Kemala paše ne bo potrdilo, saj je tudi nova Turčija še vedno z enim delom svojega ozemlja na Balkanu, in kdor dela proti enemu delu, dela proti vsem, tudi proti — svojemu lastnemu.

„Duh zemlje“

Wedekind na mariborskem odru! Že pred dvema leti se je začelo o tem govoriti, vendar smo do sinoči čakali na realizacijo ideje. Morda bi bilo bolje, da se ni realizirala. Groteskno in bizarno je — kakor že prolog — celo dejanje igre, zajeto iz nižin človeških značajev. Tu nepojmljiva Lulu, ženska navidez brez srca, brez ljubezni, udana samo poltenosti in strastem, ki ji je užitek, da ubija moža za možem, v katere srčnih globinah pa se vendar skriva iskra dobrine in ljubezni; tam tiranski pohotni stari dr. Goll, ki kakor Cerberus čuva svojo Lulu; tam idealni zaljubljeni slikar Schwarz, brez moralne in duševne sile, ki ga zlo-mi prva sapa razočaranja; tam zopet nasilnik in diktator dr. Schön, ki dvigne 12letno bosonogo prodajalko cvetja Lulu iz poodnega blata in jo dvakrat poroči z drugimi, a vendar sam ne more izpod njenega demonskega upliva, ki mu končno popolnoma podleže in kojega žrtev postane tudi on; in zopet cela vrsta drugih tipov »iz dna«, med njimi nien lastni oče, ki pohotno sega po golotinjah svoje hčerke, in ki se vsi naslanjajo ob opojnosti njene živalske zunanosti, ob neodoljivi lepoti in privlačnosti te zveri v človeški podobi. Vse to se vrsti kakor v kaleidoskopu pred nami na odru, končujoč z uničenjem treh žrtev demonskega »duha zemlje«, da obenem že nastopi na pozorišču tudi četrta žrtev, dr. Schönov sin Alwa. S silno naturalistiko in s še silnejšim cinizmom, za katerim pa vendar čutiš nekaj moralnega ozadja, je Wedekind postavil pred nas kos življenja, ki je pač mogoče, ki je pa vendar pretežko za umetniški užitek in nas ni moglo ogreti. Zdelo se nam je skoro škoda truda in časa, ki se ga je položilo v naštudiranje tega dela. Aplavz publike je veljal pač našim vrlim interpretom, ne pa igri sami. Inszenacija in interpretacija Wedekindove žaloigre je bila dobra. Gdč. Ema Starčeva kot Lulu, spočetka nekoliko nesigurna, se je v naslednjih dejanjih silno razvila in je zopet pokazala, da ji baš take vloge najbolje leže. G. Maks Furijan kot dr. Goll je nudil lepo zaokroženo igro in vidi se mu, da stremi po stalnem izpopolnjevanju. G. Skrbinek je težko vlogo dr. Schöna absolviral z njemu lastno virtuosnostjo. Dober je bil tokrat zopet tudi g. Blaž kot slikar Schwarz. Ostale manjše vloge so bile v rokah gg. Groma (knez Escerny), Joška Koviča (Schigolch), Rasbergerja (Rodrigo), Nakrsta (gimnazijec), Tovor-nika (reporter), Kraljeve, Savinove, Gorinška itd. V prologu je nastopil kot cirkuški direktor g. Pavle Kovič. Z malimi izjemami v posameznih scenah so se vsi po svojih močeh potrudili. Zdi se nam pa, da je v igri mnogo balasta, ki ga je mogoče brez škode odstraniti.

S. Občni zbor Društva stanovanjskih namajnikov za mesto Maribor in okolico se bo vršil v nedeljo, dne 18. januarja ob 10. uri v mali dvorani hotela »Pri zamorcu« v Gosposki ulici z dnevnim redom: Razpust društva in slučajnosti. Članstvo, zlasti odbor se naproša točne in sigurne udeležbe.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za žensko so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naši planinci in uspehi njihovega dela

MARIBORSKA PODRUŽNICA SPD — PONOS SLOV. PLAN. DRUŠTVA. — Z VČERAJSNJE NJENE LETNE GLAVNE SKUPŠČINE.

Zvesta čuvarica naših planin ter agilna pospeševalnica tujkega prometa v naših krajih, mariborska podružnica Slov. plan. društva, je od važnejših naših nacionalnih in kulturnih organizacij podala letos prva bilanco svojega dela v preteklem letu. Stvarnost, resnost, smotrenost in jasno začrtan program za bodoče odseva iz poročil vseh številnih referentov-odbornikov, katerim lebde pred očmi vedno le cilji skupnosti. Načelnik dr. Senior je res lahko ponosen na svoj generalni štab, ta pa seveda še bolj na svojega generala.

Prav lepo število navdušenih planincev se je zbralo snoči v restavracijskih prostorih Narodnega doma, da slišijo bilanco podružničnega delovanja v preteklem letu. Najlepša harmonija je vladala ves čas, ki je pač predpogoj za uspešno stvarno delo zlasti v naših krajih, kjer sta planinstvo in zimski sport dosegla že naravnost neverjeten razmah ter ima posebno naše Pohorje vse predpogoje, da dobi mednarodno sloves.

Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik osrednjega odbora SPD v Ljubljani in predsednik Saveza jugoslovanskih turistovskih društev, g. dr. Fran Tomlinšek, ki so mu priredili zborovalci takoj po prihodu dolgotrajne, pristržne ovacije.

Skupščino je otvoril dolgoletni požrtvovalni načelnik mariborske podružnice SPD, g. dr. Davorin Senior, ki je izrekel najprej iskreno dobrodoščilo »planinske-mu očetu« dr. Fr. Tomlinšku, njegovemu bratu dr. Josipu Tomlinšku kot izkušnemu uredniku »Plan. Vestnika«, dr. Stamoletu kot predsedniku SK Maribora, g. Goluboviču kot predsedniku Zimsko-sportnega podsaveza, ravnatelju Pišku kot zastopniku podravske podružnice SPD ter predsedniku stavbene zadruge »Ribniška koča« inž. Vlad. Štajmerju.

V svojem nadaljnjem poročilu je podal v kratkih obrisih sliko živahnega razvoja podružnice, katere delokrog se vedno bolj razširja in jo čakajo še nove težke naloge. Najvažnejša pridobitev je vse-kakor gradnja pohorske ceste, ki bo naše Pohorje na široko odprla tujskemu prometu. Podružnica je dobila lani izdatne podpore, tako: od banske uprave 25.000, od Zveze za tujski promet 10.000, od Posojilnice v Narodnem domu in Zimsko-sportnega odseka Maribor-Ruše po 3000 ter 50.000 Din za »Ribniško kočo«. Glede polovičnih voženj, ki so bile ustavljene radi zlorabe, je vse potrebno v teku, da se bo doseglo zopet vsaj nekaj. Najbrže se bo dosegla za skupine po 3 osebe.

Tajniško poročilo g. Boža Gajška omenja, da se je moralo vsled velikega razmaha planinstva in zimskega sporta delovanje podružnice povečati tako v notranje-upravnem kakor tudi v praktičnem delu na vseh podružničnih postojankah. Odbor se je prilagodil zahtevam planincev in se ni strašil niti težkih gmotnih žrtev. Število članstva se je vsled izgube ugodnosti polovične vožnje sicer nekoliko zmanjšalo, vendar pa je kljub temu pristopilo na novo 318 rednih članov in 1 ustanovnik, tako da je štela podružnica ob koncu leta 1930 ustanovnikov 5, rednih članov pa 1189. Podružnica je rešila 1995 dopisov, kar priča dovolj jasno, kako silno je naraslo delo v njeni pisarni.

Delo podružnice so izpopolnjevali s svojim agilnim in uspešnim delovanjem gospodarski, zimskosportni, markacijski in propagandni odsek, Aljažev klub in klub »Meja«, ki je bil lani na novo ustanovljen. Podružnica je otvorila 11. maja svojo novo zavetišče pri Sv. Pankracu na Kozjaku, izvršila nujne preureditve in nove zgradbe pri Mariborski koči, ki bodo pospeševale že itak močen dotok tujcev. Opaža pa se, da kljub vsem povečavam posamezne postojanke le z največjo težavo zmagujejo naval turistov, posebno zimskih sportnikov. Upati pa je, da bo že obstoječe postojanke precej razbremenila v gradnji se nahajajoča Ribniška koča.

Podružnica je sporazumno s svojo podravske posestrimo odpravila pobiranje vstopnine na vseh svojih postojankah,

ker se je zlasti za pohorske razmere izkazalo neuporabno. Cesta iz Reke do Sv. Arha sicer ne bo šla tik Mar. koče, vendar bo s posebnim odcepom zvezana s to glavno prometno žilo. Tudi akcijo za izgradnjo pohorske vzpenjače podružnica podpira. Sploh je podružnica ob vsaki priliki dokazala, da pravilno pojmuje svojo nalogo v delovanju za povzdigo, prosep in širjenje planinstva.

Zborovalci so sprejeli poročilo tajnika z živahnim odobravanjem in ploskanjem na znanje.

Blagajniško poročilo dr. Maksa Šnuderla izkazuje 1.373.609 Din denarnega prometa in 193.381 Din čistega premoženja. Knjigovodstvo se je popolnoma moderniziralo in je zelo pregledno. Na predlog računskih preglednikov je bil izdan odbor absolutorij, knjigovodji g. Soršaku pa še posebna zahvala.

Razveseljiva so bila tudi poročila gospodarjev Mariborske koče (Fr. Pagon), Klopni vrh (Ferdo Soršak), zavetišče na Sv. Pankracu (Anton Novak). Povsod je opaziti razveseljiv napredek v posetu in se je posebno število hrvatskih planincev več kot podvojilo. Pravo letoviškarstvo vrvenje je bilo zlasti na Mariborski koči, kjer je bil letos obisk rekorden. Dosegel je 5.424 (+1243) obiskovalcev. Načelnik dr. Senior se je pri tej priliki s toplimi besedami priznanja spomnil tudi

PLES

31. JANUARJA 931 „UNION“

požrtvovalnega sodelavca g. Franceta Bezlaja, ki je nadziral razna preureditvena dela.

Na Klopnem vrhu je narasel obisk za 175 oseb ter je dosegel 2674 oseb, v zavetišču pri Sv. Pankracu se je vpisalo v knjigo 689 obiskovalcev, na stotine in stotine nevpisanih romarjev pa je prineslo zavetišču lep gmoten izkupiček.

Zimsko-sportni odsek — načelnik g. Gajšek — postaja od leta do leta važnejša panoga podružnice. Priredil je letos celo vrsto smučskih tečajev in tudi že eno tekmo na Pohorju, v Mariboru in okolici pa tečaj za deco. S skioptičnimi predavanji bo skušal še povečati zanimanje občinstva za smučarstvo.

Propagandni odsek in klub »Meja« delujeta sporedno in vzbujata zanimanje za našo severno mejo, ki potrebuje čim tesnejšega stika z zaledjem. Markacijski odsek (g. Škoič) je izvršil celo vrsto novih markacij ter ima v načrtu tudi zimске markacije.

Prav marljivo je tudi delovanje Aljaževskega kluba, v katerem so organizirani duhovniki. Članstvo se je povečalo in razširilo svoje delovanje tudi na ostale podružnice. Imelo je lani nad 50 sv. maš, decembra meseca pa se je nekaj članov izvežbalo tudi že v smučanju.

Ribniška koča je že v gradnji in pripravljen je potreben material za nadaljna dela. Za realizacijo tega načrta ima veliko zaslug zlasti veleposestnik inž. Milan Lenarčič, ki je odstopil zadruzi prvo zemljišče.

Po izčrpanem dnevnem redu je ob ponovnih ovacijah izrekel predsednik osrednjega odbora SPD, dr. Fran Tomlinšek svoje priznanje in izredno zadovoljstvo nad harmoničnim delom mariborske podružnice, ki je pravi ponos SPD ter lahko služi vsem za vzgled in vsodbudo, kako je treba delati za skupnost in bodočnost.

Po pozdravu dr. Stamola imenom SK Maribora, ravnatelja g. Piška za podravske podružnice in g. Goluboviča za Zimsko-sportni podsavez, ki so se vsi izrekli za složno medsebojno podpiranje in delovanje, je načelnik dr. Senior ob 23.15 zaključil občni zbor.

Samci in male obitelji
jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. —

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 14. januarja, Zaprtó.
Četrtek, 15. januarja ob 20. uri »Duh zemlje« ab. B.
Petek, 16. januarja, Zaprtó.
Sobota, 17. januarja ob 20. uri »Odgodena noč«. Premijera.

Proslava pravoslavnega novega leta se je vršila sinoči v veliki in lovski dvorani hotela Orel v navzočnosti cele pravoslavne cerkvene občine in mnogih ostalih someščanov Maribora. Večer je med petjem Jadranašev in sviranjem godbe potekel zelo animirano in tudi plesna umetnost je prišla do svoje veljave. Ob polnoči je prota g. Trbojevič pozdravil vse navzoče in jim želel v daljšem nagovoru vse najboljšo za novo leto. Polagal je zlasti tudi na srce vsem pravoslavnim, naj se udeležujejo redno vseh verskih obredov. Nato se je še vršila licitacija odojka v prid pravoslavni cerkveni občini, ki je vrgla lep znesek nad 1000 Din.

Gospodarsko-prosvetni tečaj v Selni- ci ob Dravi

priredi mariborska ZKD v nedeljo, 18. t. m. od pol 9. naprej pod okriljem tamošnjega Bralnega društva v dvorani gostilne Doppler. Predaval bo sadjarski instruktor g. Aplenc o zimski oskrbi sadnega drevja, g. dipl. agr. Šiftar pa o najbolj perečih vprašanjih našega kmetijskega gospodarstva. — Predvaljal se bo tudi zanimiv gospodarski film o gnojenju z umetnimi gnojili.

Elektrifikacija mariborske okolice nevdržno napreduje. Dosedaj je izvedena elektrifikacija občin Krčevina, Studenci Razvanje, Spodnje in Gornje Radvanje, Nova vas, Pobrežje, Tezno, Košaki in Kamnica. V pripravi je elektrifikacija Sv. Petra, Zrakovcev in Pesnice.

Iz šolske službe.

Premeščena sta z realne gimnazije v Kočevju suplent Arzen Rausch in Josip Potokar na mariborsko realno gimnazijo.

Popisovanje mladeničev, rojenih leta 1913.

Ker se postali v smislu zakona o ustroju vojske in mornarice mladeniči, roj. l. 1913, vojni obvezniki, se pozivajo vsi v mestu Maribor stanujoči mladeniči rojstnega letnika 1913, ne glede na njih pristojnost, da se zgledajo od 19. t. m. do najdalje 31. t. m. (izven sobote in nedelje) od 8—13. ure radi vpisa v vojno evidenco v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11, pritličje desno. Vsak mladenič mora prineseti s seboj krstni list, domovinski list, oziroma na rojstvo, domovinstvo, državljanstvo in identiteto se nanašajoče dokumente. One mladeniče r. l. 1913, ki so v Maribor pristojni, pa ne stanujejo v Mariboru, so dolžni javiti njih stariši oz. njih sorodniki. Kdor se ne bo pravočasno zgledal, bo brezpogojno kaznovan po voj. kazenskem zakonu.

Lastniki konj,

bivajoči v mestu Maribor, se opozarjajo s tem na razpis komande mariborskega vojnega okruha, glasom katerega si mora za vsak izgubljeni vojaški stočni list preskrbeti duplikat, ki stane Din 70.— (50 Din kolek za duplikat, 20 Din za tisk in oglas v Službenem voj. listu). Radi tega naj se vsi lastniki konj radi izdajo duplikata izgubljenih voj. stočnih listov takoj zgledajo v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11. Zlasti se opozarjajo konjski mesarji in trgovci, ki prodajajo konje v inozemstvo, da vojnostočne liste prodanih konj takoj oddajo mestnemu voj. uradu, za izgubljene vojnostočne liste pa klub prodaji v inozemstvo plačajo takso za duplikat v zgoraj označenem iznosu. V slučajih, kjer bi se lastnik konj branil plačati takso za duplikat voj. stočnega lista, bo primoran k plačilu eksekutivnim potom.

Nezgoda na Tržaški cesti.

Včeraj je voznik pivovarne Union s svojim dvovprežnim vozom v močnem diru na Tržaški cesti podrl nekega vojaka, ki je znatno poškodovan in so ga morali oddati v vojno bolnico. Voznik je pri zaslišanju izjavil, da so se mu konji splašili.

KINO

Grajski:

Od danes dalje 100% nemški govoreči zvočni film:

ON ALI JAZ.

Harry Piela najnovejši film. Nedosegljivo lepi posnetki, izborni zvok.

Union:

Od danes dalje 100% nemški govoreči zvočni film:

HAY TANG

(Pot k sramoti). Anna May Wong, Franc Lederer.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21 uri
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagalni. XXVI

APOLO KINO

V soboto, 17. in nedeljo, 18. januarja veliki pustolovski kriminalni film: »TEMNI DUNAJ«.

Streliška družina Maribor.

Danes, v sredo zvečer, ob 20. uri, bo v kletnem kegljišču v Narodnem domu sobno streljanje z malokalibersko puško.

Invalidska tombola.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru sporoča občinstvu, da priredi dne 7. junija ob 13. uri na Trgu svobode javno invalidsko tombolo. Ker je prireditev socialnega in humanitarne-nega namena, prosimo društva in ostale korporacije, da na ta dan opuste svoje prireditve.

Na svetovni razstavi v Parizu

je sodeloval tudi naš znan veteindustri-jalec g. Peter Teslić iz Siska s svojo, že tudi izven mej naše države znano zdravilno sisaško mineralno vodo. Strokovnjaki v Parizu so pokušali vodo in z analizo ugotovili, da je izredno zdravilna, ter v tem pogledu soglašajo z ostalimi svetovnimi strokovnjaki in razen tega poudarjajo, da je ta voda izvrstna namizna pijača. Razstavni prostor sisaške mineralne vode je bil venomer poln občinstva, ki je vodo okušalo in soglasno hvalilo njen izvrstni okus. Žirija razstave je odlikovala g. Petra Teslića z najvišjim možnim odlikovanjem in sicer s častnim pokalom, zlato kolajno in diplomom — vse to v znak priznanja izredne zdravilnosti in izvrstnega okusa sisaške mineralne vode. Čestitkam g. Teslića se pridružuje tudi naša!

Velika kavarna.

Danes sredo in četrtek kabaretna večera v Veliki kavarni. 117

Lavina zasula pet deklic

WALLIS, 14. januarja. Na cesti pri Morelu se je vsula ogromna lavina, ki je zasula 5 iz šole vračajočih se deklic, starih 16—18 let. Dosedaj so potegnili izvod lavine le eno truplo. Eno deklico so izkopalci sicer živo, vendar pa je imela tako težke poškodbe, da je kmalu nato umrla. Do ostalih treh ponesrečenih dosedaj še niso mogli priti.

Povodenj pol mesta odplavila v morje

LONDON, 14. januarja. V Transjordaniji je silna povodenj odplavila polovico mesta Akaba (židovskega El-lada), odkoder je Salomonovo brodovje odplulo v ofir, v Rdeče morje. Veliko ljudi in tisoči ovac so potonili.

Usmrtilitev 6 uradnikov

MOSKVA, 14. januarja. V tukajšnji kaznišnici je bilo usmrtenih 6 uradnikov, ker so poneverili denar delavskih zdru-g.

Žrtve Amerikancev za zdravje

IMPOZANTNA STATISTIKA O AMERIŠKIH BOLNICAH IN MEDICINSKIH FAKULTETAH. — KAJ VSE SO VIDELI EVROPSKI ZDRAVNIKI?

Komisija 20 evropskih zdravnikov je odšla nedavno na znanstveno potovanje v Ameriko in je obiskala 12 največjih ameriških mest. Glavna točka programa je bilo seveda pregledovanje bolnic, univerz in medicinskih ustanov. Ti zdravniki so prinesli iz Amerike impozantne uvide. Navajamo nekoliko primerov napredka institucij, organizacij in uspehov medicinsko-znanstvenega dela v Ameriki.

Bolnice so z majhnimi izjemami vzdrževane s privatnimi sredstvi in razpolagajo z ogromnimi kapitali. Ravnotok je z univerzami. Posamezni inštituti delujejo z imetimi 14 do 60 milijonov dolarjev. Preplačila bogatih pacientov gredo vsa v fond bolnice. V navadnem razredu bolnic je dnevna cena 3—4,50 dolarja, pri čemer dodaje bolnica še 3—4 dolarje iz lastnega fonda. Na oddelku za privatne paciente se plačuje dnevno 7—17 dolarjev. V vsaki bolnici je uvedena tkz. »Social Service«, ki mora točno proučiti razmere privatnih pacientov, katerih je čisto tretjina vseh pacientov. Honorar za operacije in ostalo specialno zdravljenje določajo po materialnem stanju pacienta. Seveda je v bolnicah tudi mnogo postelj raznih podpornih ustanov, za katere bolniki nič ne plačujejo.

Zanimivo pa je, da lahko privatni zdravnik, ki je delal v bolnici, brez nadaljnjega pošle svoje paciente v to bolnico, v katerikoli razred. Stalni kontakt privatnega zdravnika z bolnico omogoča nadaljnje izobraževanje in znanstveno sodelovanje zdravnika, podpira pa tudi bolnice, katerih mnoge so v stalni zvezi z medicinskimi fakultetami in služijo v pomoč medicincev.

Mnogo je privatnih bolnic, ki so tako opremljene z vsemi laboratoriji in pomožnimi inštituti, da prihajajo iz vseh strani, tudi iz Evrope, specialisti tja študirajo. Tako je urejena na pr. bolnica bratov Mayo v Rochesteru, ki ima 1.700 postelj, izvrši na leto do 40.000 operacij ter sprejme letno okrog 70.000 privatnih pacientov. Dnevno je izvršenih v dvajse-

ti, vzorno urejenih operacijskih dvorah, približno 100 operacij.

Na univerzah je organizacija tkzv. »Full-profesorjev«, ki se morajo obvezati, da ne bodo izvrševali privatne prakse in da se bodo posvetili izključno znanstvenemu delu. Njihova letna plača znaša 15—20.000 dolarjev. Biti morajo na razpolago onim pacientom, ki žele privatno ordinacijo ali operacijo na univerzitetni kliniki, tako da imajo univerze z renomiranimi zdravniki izvanredna dela. Zato skušajo dobiti univerze najboljše profesorje, katerim dajejo za njihovo znanstveno delo na razpolago velika sredstva in izvrstno urejene laboratorije. — Povsod v Ameriki obstajajo sijajni laboratoriji za eksperimentalno medicino in v vsakem je nekoliko profesorjev iz Evrope.

Možnost izobrazbe medicincev v teoretskih in praktičnih strokah je velika, ker pušajo v laboratorije le omejeno število dijakov. Tako je bilo sprejetih na univerzi v Filadelfiji od 650 prošnjecev le 140 kandidatov. Študij medicine je mnogo dražji kot v Evropi in zato prihajajo mnogi študirat v Evropo, v Ameriki pa polagajo kontrolne teste.

Skoraj vse večje bolnice vzdržujejo šole za usmiljene sestre, ki ostanejo 3 leta v bolnici, preden dobijo diplomu. Način podučevanja in oskrba učenk je zelo luksurijsna, da gredo dekleta iz najboljših domov, no končnem bolnici, v te tečeje. Ko imajo diplomo, dobijo umestitev v isti bolnici z mesečno plačo 100 dolarjev in z vso oskrbo. Privatne sestre dobivajo 7—8 dolarjev dnevno. Poleg navedenih so še tkzv. tehnične sestre, ki pomagajo v znanstveni službi. Njihovo izobraževanje v laboratorijih je tako temeljito, da samostojno izvajajo znanstvena in laboratorijska dela, za katera uporabljajo pri nas zdravnike.

Določeni privatni zdravniki ni dovoljeno, kar bi zdravniki imeli. Bolnišni zdravniki imajo pogosto skupne ordinacije in laboratorije, ki jih uporabljajo v gotovem času tekom dneva.

Grof Monte Christo

FANTAZIJA ALI ZGODOVINSKA OSEBA?

Dumas je s svojim nesmrtnim romanom o grofu Monte Christo dokazal, kako silna je moč fantazije. Zakaj danes skoro ves svet verjame, da je grof Monte Christo v resnici živel. Kažejo celo celico, kjer je bil zaprt. Ali je morda vendarle grof Monte Christo v resnici živel?

Ko je veliki pesnik in pisatelj Aleksander Dumas nekoč — že po izidu romana »Grof Monte Christo — z družbo turistov obiskal prosluli »Chateau d'If«, kjer se je odigraval del zgodovine nesrečnega grofa, so vodniki, ki so razkazovali družbi trdnjavo, prišli do ječe, kazali tudi neko celico, rekoč: »Tu dame in gospodje vidite celico, kjer je slovit grof Monte Christo sedel 14 let. V eni steni še vidite luknjo, skozi katero je prišel opat Faria, ko si je izkopal podzemski hodnik, da bi prišel v zlato svobodo, ki so mu jo ugrabili hudobni ljudje. Prosim, pogledajte v celico!« Turisti so to storili in zlasti Dumas si jo je dolgo ogledoval. »Ali je res živel?« je vprašal vodnika končno, in ta mu je s svetlim prepičnim odgovoril: »Seveda! Saj je zgodovinsko znana osebnost!« Dumas se je po kraspal za ušesi, zamomljaj, da dotlej tega še ni vedel in da ga veseli, da to čuje. Predstavil se je kot Aleksander Dumas. Vodnik je stresel z glavo v znak, da tega imena ne pozna. Poznal pa je grofa Monte Christo.

O »Chateau d'If« na skalnatem otoku pred marseillskim zalivom je nešteto pripovedk. Že v starem veku so baje Grki, ki so imeli kolonijo Marsilia, imeli tam trdnjavo. Današnja trdnjava je bila zgrajena začetkom 16. stoletja od kralja Franca I. Kot trdnjava nikdar ni igrala vloge, pač pa kot državna ječa. V skalnato steno vdolbene celice so bile »si-gurne« zavetišča jetnikov. Na beg ni bilo misliti. Tam so prestajali svoje kazni prof. Mirabeau, general Kleber in vojvo-

da Louis Philippe Orleanski. Kažejo tudi celico, v kateri je baje sedel »mož z železno krinko«, o katerem se pa ne ve, kdo je bil. Mnogi trde, da je bil starejši brat Ludovika XIV., ki ga je ta dal zapreti, da bi ne mogel uveljaviti svojih pravnih zahtev do prestola. Nekateri celo domnevajo, da je bil Molière, ki ga je kralj dozdevno vzel samo v varstvo, da bi ga čuval pred napadi radi njegovega »Tartifa«. Bolj verjetno pa je, da je ta »mož z železno krinko« bil italijanski grof Ercole Mattioli, ki je za milijon francov obljubil, izdati trdnjavo Casale francoski armadi. Dobil je denar, nato pa vse izdal Španiji in Italiji. Zvabili so ga z zvijačo preko francoske meje in potem imeli tam zaprtega.

Najbolj čudna je pa stvar s celico, v kateri je bil zaprt dozdevni grof Monte Christo. Dumas je črpal snovi za svoje romane mnogokrat tudi iz policijskih in sodnijskih poročil. In v teh je našel nekoč tudi poročilo o človeku, ki se je hotel poročiti. Ljudje pa, ki so hoteli preprečiti njegovo ženitev, so ga naznanili policiji in ga obdolžili, da je pripravil zaroto proti vladi. Obtožitelji so mislili, da se bo vse hitro razjasnilo in da bo mož kmalu izpuščen. Toda moža so — popolnoma nedolžnega — vtaknili v ječo in — pozabili nanj. Ko so ga čez leta izpustili, je bila njegova nevesta že žena onega, ki ga je naznanil. Strašno se je maščeval in je pomoril vse, ki so bili udeleženi na lopovščini proti njemu. Ta policijska in sodnijska kronika je bila podlaga za Dumasov roman v »grofu Monte Christo«, ki se deloma odigrava na proslulem »Chateau d'If«. Značilno pa je, da Dumas te trdnjave ni videl pred pisanjem romana. Tam pa je nad eno izmed celic še danes napis: celica Edmonda Dantes (Monte Christo).

O sovjetskih srednjih šolah

Nedavno je bila prirejena v Tallinu, glavnem mestu Estonije, pedagoška razstava, kjer je sodelovalo poleg estonskih razstavljalcev tudi 98 leningradskih delovnih šol. Med razstavljenimi predmeti so bili tudi zapiski sovjetskih dijakov, predvsem popisi tem pisanih nalog in protokoli dijaških skupščin, ki so specialiteta sovjetskih šol.

Zanimive so nekatere pismene naloge za 8. razred v ruskem jeziku: »Buržujska literatura v eri razvoja trgovsko-industrijskega kapitalizma«, »Vas po oktobru v dobi državljanske vojne«, »Zločin in kazen po Dostojevskem«. Življenje šole je podano v knjigi protokolov, ki je razdeljena v več delov, s podrobno registriranim življenjem dijakov. Protokoli šolskih skupščin so iznešeni v obliki: »Slišali« in »Odločili«. Na skupščinah so izvoljeni člani uredništva in komisije. Če se bližajo kake sovjetske svečanosti, izbere razred tričlansko komisijo, ki ji je poverjena naloga priprav. Vsako nedeljo je izbrana razredna straža, ki skrbi za red in čuva oddelek v garderobi itd. V dijaških društvih se prirejujejo predavanja, na pr. s temo: »Spomin na pariško komunio« itd. V protokolu je zapisano: »Vzame se na znanje prepoved kajenja v šolskih prostorih« in »Na anketo o uporabi narodnih pišč je odgovorjeno«. V V protokolu so omenjena tudi navodila delegatom za mestni svet. Nalaga se jim zahteva po povišanju stipendij, znižanje cen tramvaja, strožje norme za sprejemanje na visoke šole itd. Nadalje je navedeno, da so v garderobi »necenzurirani napisi«. Razred je odločil, da se »mora proti temu boriti«. V protokolu št. 24 je polno interesantnih vprašanj o knjigi in o razmerju dece do nje (»Kako treba pisati otroške knjige.«) Na drugem mestu so navedeni vzroki slabega obiska šolskih svečanosti. Protokol navaja: »Program večera je navadno dolgočasen«. Vsaka sovjetska šola ima zidne časopise in so čisto na nekaterih opažene anonimne opazke. Protokol opozarja, da so iste zabranjene.

V teh dijaških zapiskih je izraženo karakteristično življenje dijakov sovjetskih šol, ki se tako bistveno razlikujejo od zapadnoevropskih tipov srednjih šol.

Avarski grobovi na Madžarskem

Madžarski arheolog Mora je izvršil svoječasno v okolici Belega jezera pri Segedinu velika izkopavanja. Dočim je v preteklih dveh letih na posestvih veleposelnika Lippea našel 345 hunskih grobov, pa je sedaj odkril veliko grobišče, v katerem so bili pokopani ljudje istega plemena in v isti dobi, kar je razvidno zlasti iz lege kosti, podobnosti nakita, orožja in posod, ki so jih našli v grobovih. Ker je bilo v grobovih tudi mnogo zlatih in srebrnih nakitov, se domneva, da gre za odličnejše avarske moše, ki so bili pokopani ločeno od avarskih vojakov.

Grobovi so zelo globoki. Kopati so morali 3—4 metre, predno so prišli do njih. Po teoriji More so samo zato tako globoko pokopavali svoje mrličje, da jih ne bi kdo oplenil. Kljub temu pa je bilo od 88 najdenih grobov oplenjenih že 83. Ven dar pa se je v njih le še našlo nekaj manjših okraskov, ki za roparje očitno niso predstavljali nobene vrednosti.

Staro orožje in okraski, najdeni v grobovih, so zlasti za proučevanje stare madžarske zgodovine velikega pomena ter nudijo zanimivo gradivo za študij dobe preseljevanja narodov.

10.863 slušateljev

je vpisanih na vseh tehničnih visokih šolah češko-slovaške republike, od teh 7122 na češkoslovaških, 3741 na nemških.

Hrabri mož.

Zakonska žena je pripovedovala: »Jz spanja me je zbudil sumljiv šum. Skočila sem takoj iz postelje, prižgala luč in zapazila na svojo veliko prese-neženje pod posteljo moške noge.

»Za božjo voljo, ali je bil vlomilec v hišo?«

»Kaj še, bile so noge mojega moža, ki je istotako slišal šum in takoj zlezel pod posteljo, ne da bi mene ob-vestil.«

Sport

Velika smučka tekma na daljavo

za prvenstvo Dravske banovine in Mariborskega podsaveza pod pokroviteljstvom bana g. dr. Drago Marušiča se bo vršila na Pohorju dne 18. t. m. ter bo prisostvoval tekmi tudi g. ban dr. Drago Marušič.

Navodila za tekmovalce in udeležence: Seniorji: Start na Klopnem vrhu dne 18. I. ob 8. uri (Dohod iz postaje Fala — 3 ure). Vsi seniorji se morajo javiti na mestu starta 17. I. zvečer. Med seniorji startajo tekmovalci nad 18 let stari.

Juniorji: Start pri Piskniku, 1 uro od Ribnice, 18. I. ob 9. uri. Tekmovalci morajo biti stari nad 16 let; onemogočeno je tekmovali v tej kategoriji onim, ki so že startali med seniorji ali pa se že plasirali pri juniorjih na prva tri mesta pri saveznih ali podsaveznih tekmah. Izjemo tvorijo samo oni, ki še niso stari 18 let.

Dame: start ob 9. uri v Ribnici.

Cilj za vse tekmovalce je Ribnica. Tekmujejo samo pri JZSS verificirani člani.

Prenočišča na Klopnem vrhu, v Ribnici, pri Piskniku in v zavetišču na Ribniškem sedlu so dne 17. in 18. I. rezervirana izključno za funkcionarje in tekmovalce. V Ribnici je 50 prenočišč, pri Piskniku in v zavetišču 50, za prehrano so določene zmerne cene. Pri Piskniku stane prenočišče 10, v Ribnici 15 Din.

Radi prevoza od žel. postaje Brezno-Ribnica do Ribnice je preskrbljeno. Prevoz s sankami, vozovi oz. avtobusom bo stal ca 10 do 15 Din. Lahko se naroči tudi avtobusna vožnja iz Maribora do Ribnice v nedeljo zjutraj, celotni prevoz iz Maribora do Ribnice in nazaj stane 50 Din, prijave sprejema Sport-Roglič.

Glede prevoza garderobe tekmovalcev iz Fale v Ribnico in Klopnega vrha na Falo je potrebno urejeno.

Prijavnina do 15. I. znaša 10 Din, na: Mariborski zimskosportni podsavez, Maribor, Tattenbachova ul. 19/I ali Sport-Roglič, Maribor, Grajski trg.

Pozneje prijave proti dvojni prijavnini na mestu starta. Za polovično vožnjo pri povratku iz Ribnice v Maribor, razdalja 50 km, za skupine 10 oseb v zvezi s člansko legitimacijo SPD bo preskrbljeno. Pri vožnji v Ribnico se naj interese običajno obračajo po informacije direktno na SPD Maribor, pisarna Putnika.

Kr. banska uprava je poklonila prvakom v vseh kategorijah darila, in sicer: zlato uro, kip smučarja in krasno cvetlično vazo; zveza za tujski promet v Mariboru prvakom podsaveza: pokal, kip smučarja in lovorjevo vejico. Podsavez: drugo in tretje plasiranim kolajne in znake, tvrdka Jože Grom, trgovina smučarskih potrebščin v Logatcu, je poklonila zmagovalcu dirkalne smuči.

Darila so razstavljeni v trgovini Sport-Roglič. Povratek vseh udeležencev iz postaje Brezno-Ribnica s posebnim vlakom ob 17.25, prihod v Maribor gl. kol. ob 18.30, kjer se bo vršila povorka do hotela Orel, kjer bo v restavracijski dvorani razglasitev rezultatov in razdelitev daril.

Po dosedanjih prijavah sodeč, posebno iz Gorenjske, vlada za tekmo veliko zanimanje ter naj bi bila ta tekma nekako merilo tekmovalcev za mednarodne tekme v Bohinju.

Naprošajo se vsi pri smučski tekmi 18. I. sodelujoči funkcionarji in zastopniki klubov, da pridejo gotovo v četrtek 15. I. ob 20. uri v Aljaževu sobo hotela Orel, kjer se bo vršil organizacijski razgovor.

Prijave za mednarodne tekme v Bohinju se pošiljajo do 22. I. na JZSS Ljubljana, vožnja pri vseh vlakih polovična, prenočišča in preskrbo po zmernih cenah je uredil kar najbolje JZSS. Prijave sprejema Putnik Ljubljana.

Tajnik MZSP.

Sokolstvo

Občni zbor Sokola Maribor I se bo vršil v soboto, dne 17. januarja ob 20. uri v telovadnici podoficirske šole z običajnim sporedom. Udeležba obvezna. Po občnem zboru družabni večer. — Od-hor.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

42

Odgovornost zanj odklanjamo, vršeci zgolj dolžnost pripovedovalca.

Kaj je bila ta hiša?

Po videzu je bila soliden dom srednje premožnega meščana; imela je sleme in koničasta okna z debelimi stekli. Ta okna so bila podobna očem, zročim s cinično nesramnostjo na bližnjo cerkev.

In zdelo se je, kakor da bi hiša govorila.

»Od tebe do mene ni dalje kakor toliko, kolikor je široka ulica Trene.«

Kdo je prebival v tej hiši?

Ženska, ki so jo imenovali Gobavka (—zakaj, ne vemo... morebiti zato, ker je bila nemara katerikrat zaprta v kakem gobavskem špitalu).

Ta ženska je bila brez starosti.

Njen kozavi obraz, njene rdeče obrobljene oči, njena plešasta glava, ki jo je skrivala neprestano pod trdo zadrženo avbico, njen majhni stas in dolgost njenih krempljastih prstov — vse to ji je dajalo zunanost, ki je bila vse prej kakor prikupljiva.

Kljub temu je sprejemala Gobavka mnogo posetov.

Gospodje in krokajoči študentje, ki so bili prestopili vrata, da porazgrajajo po mestu, in vsake vrste drugi ljudje so prihajali, kadar je napočila noč.

Hiša se je delila v pritličje in v dve nadstropji.

Kadar je vstopil gost, so se mu odprla vedno skrbno zaklenjena vrata ter se je znašel na hodniku, koncem katerega so vodile stopnice v višje nadstropje. Blizu srede hodnika na levo so se odpirala vrata v pivsko sobo, dokaj podobno vsem pivskim sobam tistega časa.

Tu so naltvale natakarike gostom hipokrasi in drugih omamnih vin. Jedva oblečene, ali bolje rečeno, do malega slečene, so jim ovijali roke okrog vratu in jim mrmrale na uho besede, še omamnejše od vina, ki so ga točile.

Od časa do časa je izginil kdo izmed gostov s kako natakarijo.

Takšna je bila Gobavkina hiša.

In na vrata te hiše je bila prišla trkat Magdalena Feronova!

Vstopimo pred njo!

Dasi je bilo že pozno, vendar je sedelo v skupni izbici kak tucaj pivcev. Večina jih je bila močno vinjena in blebetala blodnicam bedasta razodetja ljubezni.

Dva ali trije so bili zaspali na lesenih klopih z rezljanimi hrbtmi; eden se je bil zavalil na tla, ne da bi ga kdo pobral.

Med kositernimi in glinastimi vrči na mizi so ležali odpeti meči, odloženi, da bi bilo lažje piti.

Pel ni nihče; bilo je prepovedano.

Toda menili so se hrupno, z vinjenim smehom; stekla in naoknice so bile dovolj močne, da hrup ni mogel privabiti straže.

Eden izmed mož, ki so sedeli pri hipokrasu, pa ni bil pijan.

Človek bi mu bil prisodil kakih trideset let; lica je bil bledega, oči globoko žalostnih, obraza razoranega po čudnem, neznanem trpljenju...

Ime je bilo temu možu Ivan Siromak.

Ko je šla ena izmed natakarij mimo njega, z razpletenimi lasmi, golimi prsi in visoko izpodrežanim krlom, so vzplamele in zaprosile oči Ivana Siromaka.

»Mensanža!« je zamrmral, »ali res nočeš?«

Lepa punica je zmajala z glavo in se stresla od gnusa.

»Hvala!« se je zasmejala. »Ne maram, da bi gnila ob živem telesu.«

Ivan Siromak je sklonil glavo in stisnil pesti v krčeviti jezi.

In kakor proti njej, je iztezal roke proti vsaki ter prosil objema!

In vse so mu odgovarjale z enakimi brezsrčnimi besedami, in vsakokrat se je sesedel nazaj na klop, še bledejši kakor prej, preklinjaje zamolklo v svojem onemoglem srdu.

Magdalena Feronova je potrkala na vrata zloglasne hiše. Istočasno si je potegnila kapuco na obraz, da je ni bilo mogoče spoznati.

Nekakšen lakaj, dedec, ki je stražil neprestano pri vratih, je odprl linico in se premagal komaj, da ni vzklil presenečenja, videč da je gost, ki prihaja ob tako pozni uri — ženska.

»Babnica!« je zamrmral. »Ženska tukaj! Prečudna avantura! Morda kaka rekrutka? ...«

In namesto, da bi ji odprl, je skočil v gornje nadstropje.

Začelo se je šepetanje in tekanje semtertja.

Par trenutkov kasneje je pritekla Gobavka, pritisnila uho na linico ter se naglo odločila in odprla, mahnila z roko, češ:

»Bomo že videli, kaj je!«

Magdalena Feronova je vstopila, rekoč:

»Ali ste vi Gobavka?«

»Da. Kdo ste pa vi?«

»Govoriti hočem z vami na samem.«

»Stopite z mano!«

Minuto nato je sedela Magdalena v nekakšni spalnici precej umazanega videza.

»Ta soba je moja.« je pojasnila Gobavka, nasmehljivo se. »Zame ni treba tako lepe kakor za ostale...«

Magdalena je čutila, kako ji je šinila rdečica v obraz.

Še enkrat se je mogočno uprlo vse njeno žensko rahločutje...

Bilo je, kakor da se njena železna volja grozi in umika.

Toda kmalu se je imela spet v oblasti.

Smejoč se glas kralja Franca I. se je oglašil zopet v njenem ušesu, z refrenom pesmi, ki jo je bila začula v odgovor na svoj obupni klic...

Ves podli prizor se je obnovil v njenem spominu: gnus, groza in sovraštvo sta iznova zadušili v njej žensko čustvo in pustili na površju samo »vtelešeno maščevanje«.

Gobavka jo je gledala z ostro radovednostjo.

»Oh, ta grda kapuca, ki mi brani občudovati lep obrazek moje prijateljice!« je dejala z ostudno ponesrečenim poizkusom gracioznega nasmeha.

»Kaj vas briga moj obraz!« je dejala Magdalena zamolklo.

»Kako me ne bi? ... Saj ga moram vendar videti, ako hočete... da se domenive...«

»Kaj pa mislite? ...«

»Da hočete ostati med nami, lepo dete!«

Gobavka pa je dodala:

»Sodeč po vaši lepoti, kolikor je vidim, vam lahko prerokujem že naprej imenitne uspehe! ...«

Trepetaje je zamrmrala Magdalena:

»O kralj! ... Zdaj se spuščam v brezno! Čutim, kako se pogrezam v močviren ocean. Smrt, ki jo iščem, je gnusna in nečista... toda tebe — tebe potegnem s seboj... oškropim te s svojo sramoto... in moja smrt bo tvoja smrt...«

»No?« je vprašala Gobavka s presenečenjem. »Ne bojte se ničesar, dete moje... Tu ste v dobri hiši, ki se lahko pohvalim z njo, ker nima nikake skupnosti s sličnimi zloglasnimi beznicami...«

»Saj ne prihajam zaradi tistega, kar vi mislite,« jo prekinje Magdalena nenačoma...

In sama pri sebi je mislila z bridkostjo:

»Prišla sem otrovat svojo lepoto, da si skujem iz nje orožje! ...«

»Kakšna je torej vaša želja,« je povzela Gobavka.

»Preden se pomenive dalje, vzemite tole,« je rekla Magdalena.

Gobavka je segla željno po vrečici, polni zlata, ki ji jo je ponudila čudna novodošlica.

Z osuplim pogledom je pomerila Magdalena, izkušaje razbrati črte njenega obraza...

»To je kupno plačilo za vaše molčanje,« je nadaljevala Magdalena, in zdi se mi, da ga ne plačam slabo... Toda, ako zinetete le besedo...«

»Madam,« jo je ustavila Gobavka, »vdana sem vam z dušo in telesom. Kar pa se tiče molčanja... vidite... sem ga vajena že iz davna... Če bi bila hotela govoriti... obešena bi že bila! Kdor bi vedel, kakšne visoke goste sem že imela... markije in kneze... celo kralje že!«

Elektroinštalacije.

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Spalne sohe,

politrane, najmoderneje, ugodno prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova c. 48. 3106

Prazne odloj steklenice

kupuje galanterijska trgovina Drago Rosina, Vetrinjska ul. 78

Mehko spalnico,

hrastovo pobarvano, zelo poceni prodam. Mizarstvo, Strossmayerjeva ulica 10. 115

Veseličnim prireditvam

Izposojujem dekoracijska lavorjeva drevesa ter nabavljam cvetje nageljnov. Društvenim prednaročilom znižane cene. Ivan Jemec, vrtnarstvo, Prešernova ulica. 110

Kolesarji pozor!

Sezona za vožnjo s kolesi je končana. Sedaj je treba skrbeti za bližnjo pomlad. Pustite Vaša kolesa z malimi stroški čez zimo temeljito popraviti in kolo bo spomladi kakor novo. Kolo vzame popolnoma narazen, emajlira, ponikla, vse ležaje temeljito očisti, zbrusi ter na novo z najboljšo vazelino namaže in zopet sestavi, tako, da ste za prihodnje leto s kolesom popolnoma preskrbljeni, največja specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narodnega doma. Shramba koles in motorjev čez zimo. Brezkonkurenčne cene. Točna in solidna postrežba!

Premog,

Mejovšek, Tattenbachova ulica 13, telefon 2457. 106

Pletene obleke

od Din 160 dalje po meri in okusu dobite v pletarni Javornik, Vojašniška ul. 2, Maribor. 75

Gramofone, šivalne stroje,

otroške vozičke in kolesa popravila najboljša specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14. Nasproti Narodnega doma. 602

Kupim

razno pohištvo, posebno omare, pernice, obleke. Prodam prav poceni šivalni stroj in pisalno mizo. M. Makor, Studenci, Aleksandrova c. 1. 105

Oddam

opremljeno sobo s prostim vhodom in električno razsvetlavo enemu ali dvema gospodoma ali gospodičnima, Aleksandrova c. 55/I levo. 116

Lepo,

elegantno opremljeno čisto sobo z električno razsvetlavo in parketom oddam s 1. februarjem. Gosposka ulica 56, vrata 8. 119

Zgubila sem

zapestnico v nedeljo na poti od dvorane Union do Smetanove ulice. Pošten najditelj naj jo vrne proti dobri nagradi v Orožnovi ulici 4. 118

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Opremljeno sobo

oddam eni ali dvema osebama. Tržaška cesta 20/I. 111

Spominjajte se CMD!

Samo Din 10-

stane liter prvovrstnega dalmatinskega vina v gostilni »ŠKORC«, Vodnikov trg 3, kjer prodaja Tomo Mihlič iz Šibenika vina lastnih pridelkov. Tu so Vam topla in mrzla jedila kakor morske ribe, vedno na razpolago. En sam poskus in uverjeni boste! 48

Večjo množino

makulaturenega papirja prodamo

Uprava »Jutra« in »Večernika«
Maribor, Aleksandrova cesta 13

Zahtevajte povsod »Večernik«!

Danes

14. januarja 1931

prične radi prezidave naših poslovnih lokalov, velika

izpraznitvena prodaja

po znižanih cenah

20-50%

Izrabite to ugodno priliko!
Oglejte si naše izložbe!

H. J. Turad
Maribor
Aleksandrova cesta 7

Naznanjam, da sem prevzel

gostilno in dalmatinsko klet

v Mesarski in Vojašniški ulici št. 4. Točila se bodo najboljše dalmatinske vina od dobro znane firme Kapetanović iz Šibenika. Tu se bodo dobila tudi razna mrzla in topla jedila in dnevno sveže morske ribe. Cene zmerne. Za obilen obisk se priporoča bivši večletni natakari pri »Stari pošti«, prav dobro znani

25

Tone Gregoretič.